

GETTY

Quan Déu em va fer no tenia cap guió

VÍCTOR OBIOLS

No sempre el pes de la paraula poètica va lligat a l'experiència vital de l'autor. Hi ha artistes de la poesia que han

viscut una vida lleu, àdhuc frívola, sense greus complicacions, i han bastit tanmateix una obra interessant. Però no és habitual. La profunditat moral d'un poeta l'atribuïm sovint a la possibilitat d'adquirir saviesa i endurança mitjançant l'art de la paraula en el seu pas per l'existència com a experiència del sofriment, cosa que no l'eximeix d'haver viscut també la felicitat, o alguna cosa que s'hi assembla.

L'empremta d'un poeta és en els seus versos, allí on es juga la vida, "a tot o res", com deia Carles Riba, i

MATAR EL GOS NEGRE

LES MURRAY
DÍAS CONTADOS
TRADUCCIÓ DE
JORDI NOPCA
180 PÀG. / 14 €

també Joan Vinyoli. La logoteràpia com a forma salvífica per alliberar-se del "Sol negre de la Malenconia", que evocava Gérard de Nerval, és un mot nou per a una pràctica ancestral en poesia. Nascut a Nubiaco (Nova Gal·les del Sud) el 1938, Leslie Allan Murray és actualment la veu poètica més autoritzada del continent australià. Pertany a la colla dels poetes castigats per la vida, i no pas poc.

El caçador del gos negre

La *Memòria d'una depressió* i el recull subsegüent de poemes ho atesten de manera escruixidora. En la seva recerca de l'origen del mal, Murray es pregunta pel factor genètic. Efectivament, sembla que es produeix una "conspiració" entre gens amb vulnerabilitat i factors d'estrès ambiental que provoquen

la descomposició del processament d'informació en circuits cerebrals específics: així es manifesten els símptomes d'un episodi depressiu major. La primera vegada que vaig sentir parlar d'aquest colós de la poesia mundial va ser amb motiu d'una publicació amb traducció de Gabriel Planella. També Víctor Battallé va fer-ne versions; comptat i debatut, no podem dir que Murray no hagi estat afortunat per aquests verals, si el comparem amb figures equiparables que directament no existeixen en català. Però ara aquesta sort s'ha multiplicat. D'una banda, una de les editorials més exquisides que hi ha actualment a Barcelona, Días Contados (quin paper, quina encuadernació, quina tipografia, quin catàleg, Déu meu!). De l'altra, una traducció de Jordi Nopca que és tot un *tour de force*. Com que sé el que pa que s'hi dona, puc imaginar la tinta que ha suat el traductor, i com l'ha destil·lada! Perquè si traduir poesia ja és sempre un repte quasi insalvable, anostrat Murray és com pujar l'Annapurna, amb risc, com a mínim, d'estimbar-se. I Nopca se'n surt més que airoso. Seria massa prolix d'esmentar aquí una llista d'incerts, però citem alguna troballa feliç. Convertir *...dogchained babies on Starve Gut Creek* en "...nadons encadenats al rierol de Can Passa Gana" és una mostra d'enginy verbal.

Un dels punts d'interès del volum, tant en la prosa com en el vers, és el fet que el poeta elabora l'experiència de la malaltia en dues dimensions estilístiques. De fet, no és que s'ho proposés d'antuvi, sinó que un cop llegida la conferència en públic va decidir-se a aplegar els poemes al voltant del "gos negre" que havia anat publicant al llarg dels anys, i d'aquí neix el llibre. L'epíleg que tanca el volum és tot un exercici de lucidesa i d'honestetat vital i una lliçó de coratge. En la poesia, la seva capacitat introspectiva és magistral (i potser potenciada per l'horror de l'experiència patològica: "És un jo dins d'un mateix, seré com la consciència, / algú que serà esborrat / la teva última nit. Aquest jo encara sap que més enllà / de les grans òperes mudes i dels efectes sense causa / la mort que pot ser imaginada no és la mort autèntica". ♦♦)